

MI MLADI BORCI

POŠTNINA PLAČANA V GOTOVINI

STANOVSKI TEDNIK ZA SLOVENSKO DIJASTVO. — IZHAJA VSAK PETEK. — LETNA NAROČNINA: DIJASKA 16 DIN, NEDIJASKA 30 DIN, PODPORNNA VEČ KOT 30 DIN. POSAMEZNA ŠTEVILKA 75 PAR — UREDNIŠTVO IN UPRAVA V LJUBLJANI V STRELIŠKI ULICI 12/II. — ČEKOVNI RAČ. ŠT. 16.078.

LETO IV.

LJUBLJANA, PETEK, 19. APRILA 1940.

ŠTEV. 32.

Za iztreznjenje sloven. naroda

»Društvo treznosti« je lansko jesen začelo z novim delom.

Gotovo ni nikogar, ki bi ne uvidel, kako važna je ta akcija za iztreznjenje slovenskega ljudstva. Številke jasno kažejo, da alkoholizem že uspešno gloda same korenine drevesa našega narodnega življenja.

NAŠA NARODNA RANA

Slovenec imamo kakih 10.000 alkoholikov, to je takih, ki se pogosto upijanjujejo; med njimi sta kakšni dve tretjini družinskih očetov. Okrog 30% fantov je nesposobnih za vojaško službo, po vinorodnih krajih pa je število nenadarnih otrok zelo visoko. Na prvem mestu pa niso mesta, trgi in industrijski kraji, ampak kmečke vasi, kjer bi moral biti vir zdravja in moči našega naroda.

POSLEDICE NEZMERNEGA PITJA

Posledica nezmerne pitja opojnih pijač je trajno oslabiljenje telesa; alkoholizirano telo je premalo odporno, da bi premagovalo bolezni in jim zato hitreje podlega. Nezmerno pitje oškoduje duševne zmožnosti, slabi voljo, ubija veselje do dela, povzroča duševne bolezni. Zlasti pogubno vpliva na potomstvo. Vedno večji je odstotek dedno obremenjenih, slabomnih in blaznih otrok.

Vsi ti znaki propadanja se morejo številčno ugotoviti. Dognati se more, kakšne kvarne posledice ima alkohol na uspeh v šoli, kako upropašča naše domove.

Ni pa mogoče voditi statistike o tem, koliko bede in gorja povzroča alkohol po naših domovih in družinah, kjer imajo doma pijačo.

ŠKODLJIVI VPLIV NA VERSKO ŽIVLJENJE

Jezuit p. K. Noppel pravi o uničujočem vplivu alkoholizma na versko življenje:

»Vsak ud krščanske občine, ki se vdaja pijačevanju, je ostuden madež na njeni obleki. Veliko je pohujšanje, ki ga daje tisti, ki se upijani, nič manj strašna pa ni izguba verske moči, svežosti in veselosti verskega življenja. Pri ljudeh, ki so jim naravni darovi, posebno um in volja, že od mladosti oslabiljeni, tudi milost, ki predpostavlja zdravo naravo, splošno ne bo dosegla tiste

višine, ki jo opazujemo tam, kjer človek v resnici gospoduje zemlji in njenim darovom in ne pusti, da bi ti darovi njemu gospodovali.«

KRIVDA SLABIH RAZMER

Res je, da so pijačevanja prav pogosto krive slabe družabne in gospodarske razmere, nezadostna hrana, neprimerna stanovanja. Tedaj človek iz obupa začne piti, da pozabi na svoje težko življenje. Pri nekaterih je vzrok pijačevanja dedna obremenjenost, duševna zaostalost, pri mnogih pa tudi globoko zasidrane napačne sodbe o koristi in škodi uživanja alkoholnih pijač.

KRIVDA RAZNIH ORGANIZACIJ

Toda danes vidimo, da se ljudje k pijačevanju umešno navajajo. O tem kričeče pričajo neprestane veselice, ki jih prirejajo razna društva, ki imajo velik vpliv na vzgojo mladine. Kdo bi tudi mogel trditi, da k treznosti navajajo številne plesne prireditve, ki jih v sedanjem resnem vojnem času ni nič manj kakor v miru? Pijačevanje pri nas kakor pri drugih narodih je tudi posledica splošne uživanjažalnosti, ki išče povsod le ugodja, užitka in naslade.

Narodi, ki so se vdali pijačevanju, naravno tudi kulturno propadajo. Zgublajo smisel za kaj višjega. Ne morejo se dvigniti od snovnih užitkov do duhovne lepote, ki bi morala biti človeku v prvi vrsti vir zadovoljnosti, veselja in sreče.

VZDRAMIMO SE!

Če je alkoholizem postal že slovenska ljudska bolezen, potem se morajo vzdriniti vsi, ki jim je mar naša bodočnost. S svojim zgledom, potem pa tudi z besedo morajo širiti smisel za treznostno gibanje. Zavedati se je treba, da so pijanci bolniki, ki potrebujejo pomoči na telesu in na duši. Niso vsi skvarjeni in propalice. Dolžnost krščanske ljubezni mora priganjati vsakogar, da tem revežem pomaga.

Zlasti mora treznostno gibanje zajeti vsa slovensko mladino; ne samo dijaško, ampak tudi delavsko in kmečko mladino. Začeti bo treba z napornim delom in ga vztrajno nadaljevati, dokler ne bo vsa mladina postala trezna.

V naši dobi se radikalno zanikuje potreba avtoritativnega vodstva; posledica je zmešnjava in nasilje strasti. Individualizem povzroča duhovno anarhijo; dosledno vede v barbarstvo in blaznost.

Fr. W. Förster

Akademski levica si želi sovjetske zaščite

KOMUNISTIČNI LETAK NA UNIVERZI

Po protestnem zborovanju katoliških akademikov proti belgrajškemu akademskemu mirovnemu kongresu je hotela tako zvana akademski levica ta kongres nekoliko oprati: izdala je zato neduhovit letak, ki naj nevednim akademikom po komunistično naslika mednarodni položaj.

Po njihovem je položaj takle: »Tudi Jugoslavija je predmet temnih načrtov vojnih hujskačev iz Pariza in Londona. Toda narodi Jugoslavije hočejo kruh, mir in svobodo. Zavedajo se, da jim tega sedanja imperialistična vojna ne bo prinesla. Vsak izmed obeh vojskujočih se taborov zatira celo vrsto ljudstev in narodov ter se bori samo za oblast nad svetom, proti svobodi zatiranih ljudstev, proti neodvisnosti malih narodov.«

DRUGA KOMANDA — DRUGA PESEM

Nam se zdi nad vse zanimivo govorjenje o »vojnih hujskačih iz Pariza in Londona«. Spominjamo se namreč, kako je pred nekaj semestri zastopnik iste akademski levice na velikem skupnem zborovanju vseh študentov bral skoraj s solzami v očeh zadnji, takrat še neobjavljeni Chamberlainov govor. Chamberlaina je takrat predstavljal kot zaščitnika miru in ga laskavo imenoval angleškega ministrskega premiera, danes pa mu je samo še vojni hujskač iz Londona.

ZAPRAVLJENI KOMUNISTIČNI IDEALI

Vzrok tega Chamberlainovega napredovanja od premiera in zaščitnika miru do vojnega hujskača je samo nova komanda iz Moskve. Stalin je obrnil hrbet demokraciji, zaščitil malih narodov itd. — in ti samostojni akademiki, pristaši akademski levice v Ljubljani, so pokazali svojo vernost in iskrenost in junaško skupaj z njimi menjali svoje prepričanje in govorjenje. Sicer pa je pri teh ljudeh sploh škoda govoriti o kakšnem prepričanju, ker ga nimajo. To, kar danes prodajajo za sveto resnico, sami prav tako malo verjejo kot svoje prejšnje trditve. Ne gre jim ne za mir ne za demokracijo ne za svobodo

ne za male narode, gre jim izključno samo za zmago rdečega terorja. Šibkost sovjetskega orožja žele nadomestiti s svojo begajočo propagando in s potvarjanjem resnice.

EDINO ZRNCE RESNICE V LETAKU

Kar govori letak akademski levice o zatiranju malih narodov in imperializmu, je zelo točno, samo da velja v prvi vrsti za Sovjetijo. Poljske ravnine, po katerih so se valili ruski tanki, in bombardirana finska odprta mesta govore o tem, kakšno svobodo in kakšno rešitev prinaša rdeči diktator.

OTOŽNI SPOMINI NA LJUDSKE FRONTE

Grenki spomini so morali obhajati tistega, ki je sestavljal ta letak, ko je pisal o Francu in ljudski fronti v Franciji. Takole zagrenjeno očita: »Bili ste proti španskemu ljudstvu za Franca in španske veleposestnike; bili ste proti Franciji ljudske fronte, proti tistim, ki so se borili za Francijo svobode, bratstva in enakosti.«

Kaj hočemo! Ljudsko fronto in rdeče generale iz Madrida je vzela noč. Rdeči tovariši naj bodo prepričani, da bo šla to žalostno pot tudi skromna ljubljanska akademski levica in njen visoki pokrovitelj Jože Stalin. Propad jim prerokujemo po pregovoru: Laž ima kratke noge. Kdor namreč toliko laže kot naša akademski levica, enkrat mora odigrati.

KOMUNIZEM — BRANIK PROTI SVOBODI

Višek nam je ta letak prihranil popolnoma pravilno za konec. Končuje namreč s klicem: »Za zvezo vseh miroljubnih držav in za naslonitev na sovjetsko zvezo, branik miru in neodvisnosti malih narodov!«

Ta branik je že veliko narodov ubranil in rešil! Rešil je svobode in samostojnosti Poljake, Čehe, Litavce, Estonce, Fince, Norvežane, Dance... Pod ta branik se je res vredno postaviti, če hočemo kaj kmalu priti na slabše kot so bili črni sužnji.

Po sovjetski zaščiti pa ne čuti potrebe nihče drug kot samo akademski levica.

AMERIŠKI KATOLIČANI ZA DOBER FILM

USPEHI PROTI SLABIM FILMOM

V boju za dober film so katoličani v Zedinjenih državah dosegli že velike uspehe s svojo strumno organizirano »Legijo dostojnosti«. Bojkot slabih, nenravnih in plehkkih filmov je toliko zalegal, da so se filmske družbe čutille prisiljene, izdelovati boljše in lepše filme, ki naj človeka tudi нравno dvigajo.

NOVA FILMSKA USTANOVA

Januarja lani pa je bila ustanovljena v mestu Sacramento (Kalifornija) posebna filmska družba »Scholastic Productions Inc.«, ki bo izdelovala in širila samo poučne, vzgojne in verske filme. Je to čisto katoliška ustanova, ki skuša vsem svojim filmskim izdelkom vdihniti katoliškega duha, ne da bi pri tem trpela umetniška višina filma, pa bodi da predstavljajo dogodke iz narave ali zgodovine, iz življenja družine ali naroda.

Med osebjem te družbe so nekateri najboljši igralci in tehnični strokovnjaki iz Hollywooda. Podpi-

ra jo tudi državna oblast in različne šolske in vzgojne ustanove. Ima zagotovljenih dovolj denarnih sredstev, da bo mogla svojo nalogo dobro izpeljati.

ODJEMALCEV NE MANJKA

V Zedinjenih državah je več kot sto škofij in nadškofij, ki imajo povprečno nad 100 župnij. Skoraj vsaka župnija pa ima svoj farni kino. Poleg farnega kina je pa v vsaki škofiji še okoli 80 katoliških organizacij in družb, ki imajo še svoj poseben aparat za filmske predstave. In za teh 20.000 dvoran, ki je v njih tedensko vsaj 20.000 filmskih predstav, je treba dosti dobrih filmov. Družbi pa, ki ima toliko tisoč odjemalcev, se ni treba bati, kako bo izdelane filme prodala. Če bi pa druge družbe hotele konkurirati, bodo pač še same morale izdelovati popolnoma neoporečne filme. In tako se bo нравna raven ameriške filmske produkcije še bolj dvignila.

Kdaj bomo mi imeli kaj podobnega pokazati?

Veliki Bossuet o tiranu

V eni svojih pridig je svetovnoznani cerkveni govornik Bossuet, eden največjih francoskih klasikov, značaj tirana takole opisal:

Prepričan je, da je vse njegovo. Vse narode si skuša podvreči in če se mu kdo upira, besni od jeze. Ne pozna besede »napad«, saj je prepričan, da njemu vse zakonito pripada. Ker je močnejši, se nikdar ne smatra za napadalca in če se napadeni narod brani, ga obtoži osvajalnih namenov. Kadar se vojskuje, se mu zdi vojna pravična kazen za upornike.

Sodelovalcev ne potrebuje. Sestanek parlamenta mu je le prazna zunanost, kjer se svečano potrdi to, kar je on že prej odločil.

Ne spoštuje ne Boga ne njegovih svetišč. Kmalu zahteva za se božje češčenje, kakor so to storili skoro vsi osvajalci iz poganskih časov. V svojem brezmejnem napuhu smatra vse zmage za plod svojih načrtov in v svojem srcu si govori: »Jaz sem bog in sam sem se ustvaril!«

Ko motri svoje trdnjave, svoje ladjeve in svoje zaklade, se ves blažen sprašuje: Ali ni to veliki Babilon, ki sem si ga sezidal z močjo svoje oblasti in v sijaju svoje slave kot sedež svoje države?

Tak je značaj slavohlepnega in krivičnega osvajalca. Pijan od zmage svojega orožja je prepričan, da je Gospod sveta, in veruje, da je njegova roka njegov bog.

Toda nazadnje ga uspehi zapuste in njegov poraz je strašen. »Kladivo, ki je razbijalo narode sveta, se je samo razbilo.« (Jere-

mija.) Gospod je zlomil bič, s katerim je tepel druge narode. Temu ošabnežu pa govori: »Strmoglavil te bom s prestola; prišel je dan in ura, ko te obiščem.« In po ustih preroka Izaije govori Gospod dalje: »Kako globoko si padel ti, ki si svetil nebu, kakor jutranja zvezda, ti, ki si stiskal narode in govoril v srcu: dvignil se bom do neba. Jaz pa te vidim,

kako drviš v propast. In vsi, ki te bodo gledali, se bodo spraševali: Ali ni ta tisti, ki je vznemirjal zemljo, ki je kraljestvom spreminjal meje in svoje podložnike metal v ječe? Poganski kralji so umrli v slavi in so bili lepo pokopani, ti pa boš ostal vrh zemlje kakor ničvreden in nečist črv, brez potomstva.«

Bossuet (1627—1704): Politique tirée de propres paroles de l'Écriture Sainte, 9. knjiga, 2. do 12. pogl.

Izšla je Naša Pot XXI.

Dr. Aleš Ušeničnik

„Quadragesimo anno“ z obširnimi komentarjem

Obseg: 287 strani. — Cene: 30.-, 45.-, 60.- din.

„Quadragesimo anno“

je okrožnica svetovno zgodovinskega pomena.

Opozorite znance na to važno knjigo!

BESEDE PIJA XII. O DANAŠNJIH ZMEDAH

Smo sredi velike krize. Vidimo, kako se svet odvrta od pravega križa;

vidimo svet, ki je zapustil vire resničnega življenja; vidimo nasprotnike, katerih nasilje in izzivanje sliči svetopisemskemu Goliatu.

Naj malosrčni že naprej obupujejo, za junake bo ta boj znanilec zmage.

Pij XII. kot papeški legat pred 2 leti v Franciji.

Nabiralni dan za kočevske Slovence

Slovenska Straža v Ljubljani priredi na vnebohod 2. maja 1940. zbirko za kočevske Slovence.

Naše dijaštvo bo pri nabiralnem dnevu živahno sodelovalo in bo posebno v mestih znatno omogočilo uspeh te pomembne narodno-obrambene akcije. Vendar se naša idealna dijaška mladina ne bo zadovoljila le z nabiranjem, marveč bosta vsak dijak in vsaka dijakinja doprinesla vsaj skromno žrtev za kočevske brate in sestre, čeprav se mora naše dijaštvo boriti z velikimi gmotnimi

težavami. Zato bomo žrtvovali dinar za kočevske Slovence, ki imajo velike socialne in narodno-obrambene potrebe. Naša narodna in državna celokupnost mora zlasti v narodnostno mešanih predelih slovenskega narodnega ozemlja vedno in zvesto spremljati usodo kočevskega ljudstva. Posebno v teh krajih smo dolžni skrbeti za ugled naroda in države! Geslo vsakega našega dijaka in dijakinje naj bo: Tudi jaz hočem žrtvovati svoj dar domu na oltar!

Moskva našim brezbožnikom

Kakor poroča vatikanski radlo, je poslala »Zveza brezbožnikov« v Moskvi poziv vsem svojim članom v vzhodni in južnovzhodni Evropi. V njem jih vzpodbuja k čim večji delavnosti, ker

»sedaj je prišla odločilna ura za naš boj proti veri. Zmagovita (?) naša armada je vkorakala na Poljsko. Ona se tu ne bo ustavila, ampak bo šla dalje in bo ponosno ponesla prapor brezboštva v vse kraje sveta. V svitu bajonetov naše hrabre (?) rdeče armade bomo dosegli srednjo Evropo, ki ne nudi nobene ga odpora več naši brezbožni propagandi.«

ZA BRATE IN SESTRE V KOČEVJU!

Zdrava narodna zavest naj se kaže v dejanju in ne samo v besedi! Zato bo vsak zaveden Slovenec in Jugoslovan na vnebohod 2. maja po svojih močeh vsaj nekaj žrtvoval za kočevske Slovence!

Ta dan bo nabiralni dan za kočevske rojake po vsej Sloveniji.

Zavedajmo se svoje soodgovornosti!

NE BODI SAMO GLEDALEC!

Kdo sme v tem velikanskem boju med Bogom in satanom, med krščanstvom in novim poganstvom, med najvišjo kulturo in najstrašnejšim suženjstvom stati ob strani in samozadovoljno opazovati, kako postaja borba na svetu čedalje hujša?

Kdo more v tem boju igrati nevtraleca, ko gre vendar za največje dobrine človeka za križ in svobodo?

TEMU BOJU SE NIHČE NE IZMAKNE

Tu nevtralec ni. Kdor pravi, da tega boja pri nas ni, da ga ni treba, da ne mara nasprotnika izživati in dražiti, da hoče miru in sloge z vsemi, ta je že pri sovražniku, je uskok in izdajalec. Večkrat premišljajmo trde Kristusove besede: »Kdor ni z menoj, je zoper mene; in kdor ne zbira z menoj, raztresa« (Mt 12, 30). To je huda obsodba vseh tistih katoličanov, ki bi radi služili dvema gospodarjema, tistih plašljivcev, ki se boje spregovoriti odločno besedo, češ, da ne bo zamere.

TUDI TI SI ODGOVOREN

Prva resnica, ki se je moramo vedno zavedati, je, da živimo v dobi, ko so se nasprotniki Cerkve združili in ji napovedali totalno vojno. Zato morata biti totalna

tudi protinapad in obramba. V prejšnjih časih je bilo morda zadosti, da so se papeži, škofje in duhovniki, krščanski vladarji in oblastniki borili za Cerkev in za obstanek krščanskega družabnega reda. Danes je to vse pre malo. Danes je odločilno, kako se bodo odločile množice. In na množice bodo vedno imeli vpliv izobraženci.

TUDI OD TEBE JE NEKAJ ODVISNO

Zato bo vsak izmed nas, ki bomo nekoč tvorili izobraženstvo, soodgovoren, ali bo Cerkev pri nas rastle ali propadala, ali se bo dvigal križ ali kladivo. Več ali manj si za to odgovoren že sedaj. Pogosto moreš v svojem razredu, v svojem okolju samo ti dati dober zgled, reči odločno besedo, storiti moško dejanje, če kdo napada Kristusov nauk in krščansko prepričanje. Ti in nihče drug! Ne bodi metla, ki z njo lahko vsak pometa, ne trs, ki ga že lahko sapica globoko pripogne. Marveč bodi hrast, ki ga najhujši vihar ne ukloni.

ODLOČEN DO KRAJA

Nočemo dovoliti in ne bomo nikdar dovolili, da bi en rod domišljavih prekucuhov in malopridnih bedakov uničil vso tisočletno krščansko dediščino, ki jo je naš narod v trinajstih stoletjih ustvaril.

Sv. Avguštin o katoliški Cerkvi

O katoliška Cerkev, ti resnična mati kristjanov, ne učiš nas samo, kako moramo moliti svojega Boga, ampak tudi, kako naj prenašamo brezštevilna zla, ki nas zadevajo zaradi naših grehov. Ti učiš in vodiš otroka po otroško, mladeniča odločno in starčka z vso milobo, kakor pač vsakemu pristoji. Po tebi je sin pokoren staršem iz čustva hvalečnosti, starši pa mu ukazujejo z oblastjo ljubezni. Ti zedinjaš z vezjo bratstva državljane, narode, plemena, sploh vse ljudi. Kralje učiš, kako naj skrbe za svoje podložnike, in narode opominjaš, da so vladarjem poslušni, vsem pa polagaš na srce, da sovražijo krivico in se ljubijo med seboj.

Avguštin pred 1550 leti v „De moribus Ecclesiae catholicae“.

Kaj je pisal Alban Stolz pred 70 leti

Dostikrat se zdi ljudem, da so njihovi časi obupni. Če pa nekoliko prebiramo zgodovino, spoznamo, da so naši predniki trpeli podobno kakor mi, a so končno vendarle zmagali. Poslušajmo, kaj nam iz takih časov pripoveduje pisatelj Alban Stolz, ta odločni katoličan, in primerjajmo jih z današnjimi!

»Odslej hoče,« tako piše, »imeti država šolske otroke le zase in zato izriva Cerkev iz šol.

Duhovniki v šole nimajo več dostopa. Država hoče nad otroki od 6—15 leta popolnoma sama gospodariti, brez nadzorstva Cerkve in staršev. Ker Cerkev ugovarja, rabijo proti njej silo. Duhovnikom je prepovedano iti prevideti bolnika. Ker se služabniki sv. Cerkve za take prepovedi ne menijo, jih zasleduje policija in vlači kot najhujše razbojnik in morilce v ječe. Mnogo je zaprtih, ker niso hoteli preklicati prisega, ki so jo dali škofu ob mašniškem posvečenju. Na prižnicah morajo biti nad vse previdni. Samo, da omenijo ime Pilata, Judeža ali Heroda, pa so že v nevarnosti, da jih skriti vohuni obtožijo pred oblastmi sramotenja državnih poglavarjev.«

To je nekaj sličic iz tiste dobe. Ali ne sličijo na las današnjim?

Katoliška akcija med mornarji

Apostolatus maris, katoliška organizacija, ki dela za versko obnovo med mornarji, je imela pred kratkim v Rimu zborovanje. Na njem so si ob pogledu na dosedanje uspehe in tudi neuspehe skovali načrt za bodočnost.

Središče te organizacije je v Londonu. Svoje podružnice ima že v 317 pristaniščih v šestnajstih državah. Vendar čaka organizacijo še velikansko delo, kajti danes je še 60 pomorskih držav. Nujno je potrebno, da bi se čimprej zasidrili prav v vseh pristaniščih, da bi mornarji mogli povsod najti gostoljuben dom, poln verskega in katoliškega duha, ki je edino učinkovito sredstvo proti prevratni propagandi.

**Cerkev se toliko bolj drži
resnice, kolikor bolj mora
zanjo trpeti.** Sv. Gregor.

Odg urednik: Ciril Kovač (Ljubljana). Izdaja konzorcij (J. Prešeren, Ljubljana). Tiska Misijonska tiskarna, Groblje - Domžale (A. Trontelj).